

Tað skriva donsku bløðini:

Fingu meir enn teir bóðu um

Tað er niðurstøðan í Jyllandspostinum í samband við samráðingarnar millum landsstýrið og donsku stjórnina týsdagin. Føroyingar bóðu um 1,5 mia. krónur, men í veruleikanum fingur teir eisini ein heilan banka við í keypinum, skrivur blaðið

SVEINUR TRÓNDARSON

Úrslitið av samráðingunum millum landsstýrið og donsku stjórnina var eftir øllum at døma so gott, at tað hevur givið endurljót í gongunum á Christiansborg og í donsku fjølmiðlunum.

Jyllandsposturin er ein teirra og teir gera rættliga fitt burtur úr samráðingunum landanna millum. Í eini grein undir heitinum »Góð avtala fyrri Føroyar« verður tikið aftur aftur tað, sum føroyingar í veruleikanum hava fingið.

Har stendur millum annað:

»Umframt at hava fingið eina niðurskriving og niðurfyring av skuldini uppá 1,4 mia. krónur yvirtekur Føroya Landsstýrið samstundis størsta bankan í Føroyum.

Og Føroya Banki - sum einaferð var eitt fallitubúg - er í dag verður meir enn eina milliard krónur.

Upprunin til samráðingarnar er jú tann, at føroyingar einaferð yvirtóku bankan fyri ov stórt virðið - tann tíð tað var. Men nú gevur sami banki eitt rættliga fitt yvirskot.

Jørn Astrup Hansen, stjóri í Føroya Banka, sigur í samrøðu við blaðið, at um tað eydnast landsstýrinum at selja bankan til privatar partaeigarar, so hava føroyingar ikki bara fingið endurgjald fyrri partabævaðist. So hevur landskassin fingið hvørtja krónu aftur, sum hann lat frá sær í samband

við bankabjargingarnar í 1992 og 1993.

Lennart Lyngse Andersen, sum er professari í kreditt-rætti við Handelsháskúlan í Keypmannahavn, sigur, at tað er ein lógin stóða.

– Føroyingar fáa eftirgivið nógva skuld og samstundis verðveita teir bankan, sum teir kunnu selja við-ári til privatar partaeigarar. Tá enda pengarnir í landskassanum.

Professarin samanlíknar tilfelldið við tá danski staturin privatiseraði TeleDanmark. Tá endaðu pengarnir í statskassanum.

Yvirskot í bankanum
Blaðmaðurin festir seg við, at bankin síðani kreppuna er farin at geva yvirskot.

Eginogn bankans er gjørd upp til 828 mio. krónur og tá er uppgærdin varisliga gjørd. Tá er samstundis eisini hædd tikin fyrri, at 303 mio. krónur eru útgjaldnar til partaeigarar. Fíggjargrunnin frá 1992.

Og verður bankin seldur, so fara allir pengarnir í landskassan, sigur blaðið. Tann parturin av altaluni, sum viðvíkur niðurfyringini, nevnið bert olju. Hann nevnið einki um at staturin skal hava pengar aftur, eitt nú um bankin verður seldur.

Haraftrat festir blaðmaðurin seg við, at tað í Noregi og Svøríki hevur víst seg at verða góður handil at bjarga bankum.

Har hevur »bjargingar-maðurin« væl og virðiliga fingið pengarnar aftur,

stendur í greinini í Jyllandspostinum.

Altíð ætla at privatisera bankan

Fyrsti formaðurin í Fíggjargrunninum, Richard Mikkelsen, hevur eisini út-talað seg til Jyllandspostin. Hann er tó ikki so hjart-skygður, sum hinir í sinari meting.

– Ætlanin við Fíggjargrunninum var at hann skuldi verða ein skjóldur móti politiskari ávirkan, meðan føroyski búskapurin varð endurreistur. Men tað hevur alla tíðina verið ætlanin at bankin aftur skal privatiserast, sigur hann.

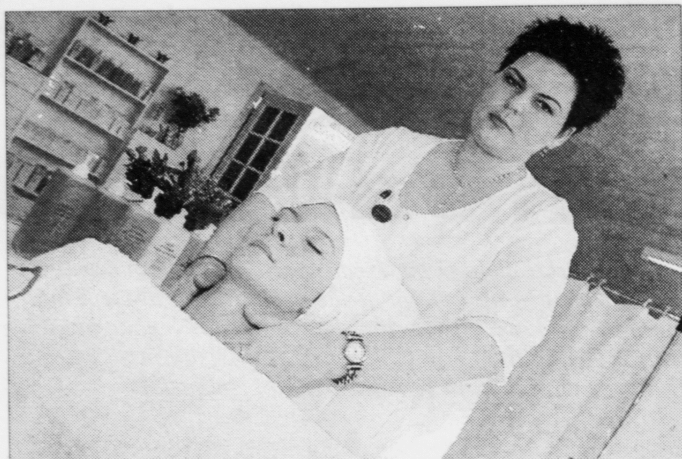
Richard Mikkelsen metir tað tó fara vera tofært at selja bankan til tað veruliga virðið.

– Tað finnst ov fáir pengasterkir keyparar í Føroyum til at kunna yvirtaka bankan til tað rætta virðið, sigur Richard Mikkelsen.

Eiga at royna

Stjórni í Føroya Banka, Jørn Astrup Hansen, heldur tó, at tað eigur at roynast - og ongantíð ov skjótt.

– Við hesi avtaluni er Føroya Banki næstan vorðin ein »statsbanki«. Í bankanum eru vit tó av teirri uppfatan, at ein privatur banki er betri eignaður til uppgávuna. Tí vóna vit, at landsstýrið ger av at loyva privatum eigarum inn aftur í bankan. Og best var, um allir partaeigararnir vóru privatar, sigur Jørn Astrup Hansen.

Elin Madsen, sum er útbúgvinn kosmetologur, hevur arbeitt við húðarøkt í Danmark áðrenn hon mánadagin lat upp húðrøktarstovu í Havn (Mynd: Alvr Haraldsen)

Far væl um húðina

Mánadagin lat upp nýggj húðrøktarstova í Havn. Tað er Elin Madsen, sum er útbúgvinn kosmetologur, sum eigur og rekur húðrøktarstovuna Beauty Line. Longu nú hevur hon fingið nógvar bíleggingar

SVEINUR TRÓNDARSON

Mánadagin lat upp nýggj húðrøktarstova í Havn. Beauty Line eitur hon og tað er Elin Madsen sum eigur og rekur húðrøktarstovuna.

Elin hevur búið í Danmark í fimm ár og hevur í hesum tíðarskeiðinum útbúgv seg til kosmetolog.

Hon gekk á kosmetologskúla í Alborg og fyrsta tíðarskeiðið eftir at hon var útbúgvinn, arbeiddi hon á skúlanum.

Seinni lat skúlin upp eina deild í Keypmannahavn og tá varð heitt á Elin at fara við til Keypmannahavnar, at hjálpa til í byrjanini.

Men hugurin at fara aftur til Føroya var stórur og í fjør gjørdi Elin av at fara til Føroya fyrri at kanna um grundarlag var fyrri at lata upp húðrøktarstovu í Havn.

Hon var heima í trýggjar mánaðir og eftir hetta var hon vís í, at tað kundi bera til.

Nógvir gestir og nógvar bíleggingar

Mánadagin upprann so dagurin tá dynnar fóru upp á fyrsta sinni.

– Fyrsta dagin var mót-tøka og heilt fitt av fólki vóru inni á gólvnum, sigur Elin.

– Eg kendi ein part av teimum, men har vóru eisini heilt nógva, sum eg ikki kendi so væl frammanundan.

Stóra talið av gestum fyrsta dagin sæst eftir í orðabókini. So nógvar bíleggingar eru komnar í bókina, at Elin hevur úr at gera í hvussu er tær fyrstu tveir vikurnar.

– Jú, hetta var ein ófær byrjan. Tey, sum ætla sær

at fáa viðger áðrenn Ólav-søku, skulu skunda sær, tí tað eru ikki so nógvar tíðir eftir í bókini, sigur hon.

Fleir ymskar viðgerðir
Tað eru nógvar ymskar viðgerðir at fáa frá Beauty Line.

– Øll fólk hava ymska húð, og tí »skræddara-seyma« vit viðgerðirnar til kundarnar.

Tað eru annars trýggir ymskir viðgerðarheittir at fáa frá Beauty Line. Eitt kallar hon fruktsýruviðgerð, annað fyrri hydratermi og ta tridju fyrri aromatik.

Kostnaðurin fyri viðgerðirnar er ymskur - úr 170 krónum upp í 475 krónur.

Heldur tú, at fólk vilja gjalda tað fyrri húðrøkt?

– Vit gjalda tað fegin, tá vit skulu til tannlekna og húðrøkt er ikki óðrvisi enn tað.

Borgarligt fyrvarni

Avtalan millum landsstýrið og stjórnina er ikki fallin í góða jørd alla staðni. Borgarligu flokkarnir hava tikið fyrvarni fyrri at góðkenna avtaluna. Teir halda, at stjórnin hevur viðgengið at hava borið seg skeivt at mótvægis føroyingum

SVEINUR TRÓNDARSON

Tað sær út til, at avtalan, sum Føroya Landsstýri og danska stjórnin skrivaðu undir tíðliga mikumorgunin er fallin teimum borgarligu flokkunum fyrri bróstið.

Tann uttasti flokkurin á høgraveinginum - Frambúðsflokkurin við Kirsten Jacobsen á odda - hevur longu boða frá, at tey vilja hava avtaluna til viðgerðar í fólkatingssalinum.

Kirsten Jacobsen segði við danskar fjølmiðlar í gjár, at avtalan millum Føroyar og Danmark var sum ein stór jógávaga.

– Føroyingarnir hava kroyst stjórnina til at gjalda ein prís sum liggur langt omanfyri tapini, sum føroyska samfelagið veruliga leyg av bankakreppuni, sigur Kirsten Jacobsen.

Í gjár segði Kim Behnke, úr Frambúðsflokkinum, at skuldu føroyingar hava eitt

endurgjald, so skuldi tað sjálvandi roknað út, hvussu stórt tað skuldi verða.

Eisini Vinstra og teir konservativu

Men tað er ikki bara Frambúðsflokkurin, sum hevur tikið fyrvarni fyrri avtaluni.

Nýggi formaðurin í Vinstraflokkinum, Anders Fogh Rasmussen, sigur at hetta er kostnaðurin, sum danski skattgjaldrin má gjalda afturfyrri at stjórnin

hjá Poul Nyrup Rasmussen í síni tíð snýtti føroyingar.

– Vit hava alla tíðina verið greiðir yvir, at tað fór at koma eitt endurgjald. Um endurgjaldið er rættvíst, fáa vit at siggja seinni, sigur Anders Fogh Rasmussen.

Per Stig Møller frá teimum konservativu er eisini varin við at taka munnin ov fullan og góðtaka avtaluna.

– Konservativu flokkurin hevur alla tíðina sagt, at føroyingar skulu hava eitt endurgjald. Um upphæddin er í lagi fáa vit at siggja, tá málið kemur til viðgerðar í fíggjarnevndini. Vit mugu siggja millumrokningarnar og annað líkandi.

– Vit fara í hvussu er, ikki uttan víðari bara at klappa hælirnar saman og góðtaka upphæddina uttan víðari.

Per Stig Møller leggur afturat at stjórnin við avtaluni við føroyingar hevur viðgengið, at tað var stjórnin

sum hevði ábyrgdina av at føroyingar vórdur snýttir í bankamálunum - og ikki Den Danske Bank.

– Stjórnin vildi fyrri alt í verðini sleppa undan einum rættarmáli.

Hvørgin flokkurin hevur avgjørt um teir fara at syrgja

fyrri, at málið fær politiskar avleiðingar fyrri nakran, men teir siga tó, at tað er torført at hugsa sær, at teir borgarligu flokkarnir góðtaka at staturin skal av við næstan tveir milliardir - uttan at tað fær fylgjur fyrri ábyrgdarhavið politiskar.

Sosialurin

– Fimm ferðir um vikuna, eisini á netinum

www.sosialurin.fo